

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/216671,Stanislaw-Wigura-inzynier-mechanik-konstruktor-lotniczy-pilot-sportowy.html>

28.02.2026, 20:17

Stanisław Wigura – inżynier mechanik, konstruktor lotniczy, pilot sportowy

Projektował samoloty sportowe, na których wraz z pilotem Franciszkiem Żwirką w zawodach Challenge wygrywał z najlepszymi wówczas pilotami Europy.

[Giganci Nauki Nauka Sport](#)

09.04

Stanisław Wigura urodził się w Warszawie 9 kwietnia 1903 r. (wiele publikacji błędnie podaje rok jego urodzenia). Był synem Kazimierza, inżyniera, i Marty z Sokołowskich.

Okres I wojny światowej spędził w Żytomierzu na Ukrainie, gdzie został ewakuowany wraz z rodziną. W końcu 1919 r. powrócił do Warszawy i podjął naukę w Gimnazjum im. J. Zamoyskiego; był zastępowym w 2 drużynie harcerskiej im. T. Reytana. Latem 1920 r. wstąpił ochotniczo do Wojska Polskiego i służył w 8 Pułku Artylerii Polowej. Po zdaniu matury rozpoczął w 1922 r. studia na wydziale mechanicznym Politechniki Warszawskiej. Ukończył je w 1929 r. z dyplomem inżyniera mechanika. Razem z nim studiowali Stanisław Rogalski i Jerzy Drzewiecki. Wigura był czynnym członkiem Sekcji Lotniczej Koła Mechaników Studentów PW.

W 1927 r. zaprojektował wspólnie z Rogalskim samolot sportowy WR-1, którego prototyp zbudowano w warsztatach Sekcji Lotniczej. Samolot ten wziął udział w październiku 1927 r. w I Krajowym Konkursie Awionetek. W tymże roku Wigura współpracował również przy konstruowaniu metalowego samolotu pasażerskiego Stemał VII. Następnie razem z Rogalskim i Drzewieckim utworzyli zespół konstruktorski, który zbudował w 1928 r. dwumiejscowy górnopłat RWD-1. W tym zespole Wigura opracowywał ogólną koncepcję samolotów i rozwiązania konstrukcyjne, wykonywał również obliczenia aerodynamiczne i wytrzymałościowe. Był też wykładowcą w Państwowej Szkole Lotniczo-Samochodowej w Warszawie oraz asystentem w Katedrze Budowy Płatowców PW. Od 1930 r. był członkiem Aeroklubu RP.

Następny samolot – RWD-2 – stanowił rozwinięcie konstrukcji RWD-1. Prototyp wykonano w 1929 r., po czym zbudowano jeszcze trzy sztuki przeznaczone do udziału w Challenge 1930. RWD-2 przyniósł polskiemu lotnictwu pierwsze rekordy międzynarodowe. W 1929 r. Wigura przeszedł kurs pilotażu w Warszawskim Aeroklubie Akademickim, lecz z przyczyn zdrowotnych nie otrzymał dyplomu pilota sportowego. W latach 1929–1932 brał udział w zawodach krajowych i rajdach zagranicznych razem z S. Rogalskim, M. Pronaszką i F. Żwirką. Zajmowali na ogół czołowe miejsca, m.in. wraz ze Żwirką zwyciężyli na RWD-2 w I i II Locie Południowo-Zachodniej Polski (1929 i 1930), od 9 sierpnia do 6 września 1929 r. wykonali rajd dookoła Europy, przelatując 5 tys. km w ciągu 42 godzin lotu. Wraz ze Żwirką stworzyli zgraną załogę. Żwirko pilotował samolot, Wigura zaś w czasie lotu przeprowadzał obliczenia nawigacyjne oraz badania związane z optymalną eksploatacją silnika. Podczas postojów Wigura pełnił funkcję mechanika. RWD-4 był kolejnym ulepszeniem. Został zbudowany w 1930 r. w serii 10 szt. Samoloty te wzięły udział w zawodach Challenge 1930 oraz uczestniczyły w III Krajowym Konkursie Awionetek, w którym Wigura i Żwirko zajęli pierwsze miejsce. Na RWD-7 (1931), wzorowanym na RWD-2 i RWD-4, ustanowiono w 1931 r. rekord prędkości (178 km/h), a w 1932 r. rekord wysokości (6023 m). RWD-5 był jednym z najlepszych polskich samolotów sportowych. Zbudowano ich ponad 20 szt. Na RWD-5 Żwirko i Wigura zdobyli pierwsze miejsce w IV Krajowym Konkursie Samolotów

Turystycznych w 1931 r., a kpt. Stanisław Skarżyński na długodystansowej wersji RWD-5 bis dokonał w maju 1933 r. przelotu nad Atlantykiem (3582 km) i pobił międzynarodowy rekord odległości bez lądowania.

RWD-6 (1932) – pierwszy polski samolot krótkiego startu – był przeznaczony do udziału w Challenge 1932. Żwirko i Wigura odnieśli na nim zwycięstwo, pokonując najlepszych pilotów Europy. Był to pierwszy wielki sukces polskiego lotnictwa, za który Wigura otrzymał Złoty Krzyż Zasługi.

11 września 1932 r., lecąc na mityng lotniczy do Pragi, Wigura i Żwirko rozbili się podczas burzy pod Cierlickiem Górnym w Czechosłowacji. Obaj ponieśli śmierć. Przyczyną techniczną katastrofy było nieznane wówczas zjawisko rozbieżności skrajnej skrzydła przy dużej prędkości lotu. Cały kraj okrył się żałobą. Zostali pochowani w alei Zasłużonych (grób 7) na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Tekst prof. Bolesława Orłowskiego
pochodzi z dodatku historycznego do tygodnika „Sieci”
[Giganci nauki PL – polscy wynalazcy, odkrywcy i pionierzy nauk ścisłych, odc. 5](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Nauka, Sport

Artykuł

Stanisław Wigura i Franciszek Żwirko pozują do zdjęcia przy niezidentyfikowanym samolocie. Kolekcja: Andrzej Kapłański (fot. z zasobu IPN)